

Fortalen til Romerbrevet

Dette brev er det Ny Testaments vigtigste skrift og det allerklareste evangelium. Det fortjener, at en kristen ikke blot lærer det ordret udenad, men hver dag beskæftiger sig med det som dagligt brød for sjælen. Man kan nemlig aldrig læse eller meditere for meget eller for grundigt over det. Jo mere man beskæftiger sig med det, jo mere værdifuldt bliver det, og jo bedre smager det.

Derfor vil jeg nu også efter de evner, Gud har givet mig, gøre, hvad jeg kan, for med denne fortale at give en vejledning, så alle lettere kan forstå brevet. Det er nemlig hidtil blevet forfærdelig tilsløret med en masse fortolkninger og vrøvl. Men i sig selv er det et klart lys, der næsten er tilstrækkeligt til at forklare hele Skriften.

Luthers indledning

BREVETS HOVEDBEGREBER

For det første må vi lære Paulus' sprogbrug at kende, så vi ved, hvad han mener med ord som lov, synd, nåde, tro, retfærdighed, kød, ånd og lignende. Ellers er al læsning nytteløs.

LOVGERNINGER

Det lille ord lov må du her ikke forstå på dagligdags vis. Det er ikke en anvisning på, hvilke gerninger, du skal gøre eller undlade, som vi kender det fra almindelige love, som kan overholdes uden at hjertet er med i det. Gud dømmes efter hjertets indre. Derfor kræver hans lov også hjertets inderste og lader sig ikke nøje med gerninger. Den fordømmer tværtimod de gerninger som hykleri og løgn, der er gjort uden hjertet er med. Derfor kaldes alle mennesker løgnere i Salme 116, fordi ingen af hjertet holder eller kan holde Guds lov. Enhver finder hos sig selv uvilje mod det gode og lyst til det onde.

Hvor der nu ikke er en ægte vilje til det gode, stemmer hjertets indre ikke overens med Guds lov. Derfor er der også tale om synd, som fortjener Guds vrede, selv om der i det ydre fremstår mange gode gerninger og et ærbart liv.

Ud fra det trækker Paulus den slutning i det andet kapitel, at jøderne alle er syndere, og han fastslår, at kun lovens gørere er retfærdige for Gud. Han vil dermed sige, at ingen opfylder loven med gerninger. Tværtimod siger han til dem: "Du, som siger, at man ikke må bryde et ægteskab, du gør det selv!" Ligeledes: "Med din dom over andre fordømmer du dig selv; du, der dømmes, gør jo selv det samme." Som vil han sige: Du lever smukt i det ydre i lovens gerninger og dømmes dem, der lever anderledes, og du forstår at vejlede enhver. Splinten i den andens øje ser du, men bjælken i dit eget bemærker du ikke.

Selv om du nemlig i det ydre overholder lovens gerninger af frygt for straf eller ønske om løn, så gør du dog alt dette uden ægte lyst og kærlighed til loven, men uvillig og med tvang. Du ville hellere leve anderledes, hvis ikke loven var der.

Heraf følger, at du i dit hjertets inderste er en fjende af loven. Hvad hjælper det, at du lærer andre, at de ikke må stjæle, når du i hjertet selv er en tyv og i det ydre gerne ville være det, hvis du turde? I øvrigt vil den ydre gerning ikke lade vente længe på sig hos sådanne hyklere. Altså lærer du andre, men ikke dig selv. Du forstår ikke selv, hvad du lærer og har endnu ikke fattet loven rette mening. Faktisk er det sådan, at loven forøger synden, som Paulus siger det i kapitel 5. Vi bliver nemlig mere fjendtlige mod loven, når den kræver noget, vi ikke formår.

LOVOPFYLDELSE

Derfor lærer Paulus i det 7. kapitel, at loven er åndelig. Hvad betyder det? Ja, hvis loven var legemlig kunne den opfyldes med gerninger, men fordi den er åndelig, kan ingen overholde den, medmindre alt gøres af hjertet. *Men et sådant hjerte er det alene Guds Ånd, der kan skænke.* Det bringer os i overensstemmelse med loven, så vi af hjertet får lyst til loven. Herefter gør man alt, ikke af frygt eller tvang, men ud af et villigt hjerte. Altså er loven åndelig og

vil opfyldes og elskes af sådanne åndelige hjerter og kræver en sådan Ånd. Hvor den ikke er i hjertet, bliver der ved med at være synd, ulyst og fjendskab imod loven, som dog er god, retfærdig og hellig.

Væn dig derfor til den sprogbrug, at det er noget helt andet at opfylde loven end at udføre lovens gerninger. At gøre lovens gerninger er alt det, vi gør og formår at gøre af egen vilje og kraft. Men fordi sådanne gerninger er forbundet med og gøres med hjertets ulyst og tvang fra loven, er de alle forgæves og til ingen nytte.

Dette lærer Paulus i det 3. kapitel, hvor han siger: "Af lovgerninger bliver intet menneske retfærdigt over for Gud." Her kan du se, hvordan universiteterne og deres filosofiske teologer er forførelere, når de lærer, at man kan fortjene sig til Guds nåde med gerninger. Hvem kan gøre sig fortjent til noget godt med gerninger, når man ikke kan gøre det uden ulyst og uvilje i hjertet? Hvordan skulle en gerning, der udgår fra et negativt og modvilligt hjerte, kunne behage Gud?

Men at opfylde loven er at gøre sin gerning med lyst og kærlighed, at leve gudfrygtigt og ret, frivilligt som om der ikke fandtes nogen lov eller straf, og ikke under lovens tvang. En sådan lyst og frivillig kærlighed giver Helligånden i hjertet, som Paulus siger det i kapitel 5. Og *Ånden skænkes os kun i, med og ved troen på Jesus Kristus*, som han siger i indledningen. Troen kommer altså udelukkende gennem Guds ord eller evangelium, som forkynder, at Kristus er Guds Søn og menneske, død og opstanden for vores skyld, som Paulus siger det i kapitel 3, 4 og 10.

Heraf følger, at *alene troen* gør retfærdig og opfylder loven, for den bringer os Ånden på grund af Kristi fortjeneste. Og Ånden virker et glad og positivt hjerte, således som loven kræver. *De gode gerninger springer således ud af troen selv*. Det er, hvad han lærer i kapitel 3, hvor det lyder som om han vil ophæve loven gennem troen, efter at han har forkastet lovens gerninger. Nej, siger han, vi stadfæster loven ved troen, dvs. *vi opfylder loven gennem troen*.

SYND

Synd kaldes i Skriften ikke blot den ydre gerning, som man legemligt udfører. Synd er også alle de ting, der sætter i gang og baner vej for den ydre gerning, nemlig hjertets indre og alle de kræfter, som bor i det. Altså betyder det lille ord "gøre", at mennesket falder dybt i synd og vandrer deri.

Synden kommer nemlig ikke til udtryk i ydre gerning, uden at mennesker er helt med i det med liv og sjæl. Og frem for alt ser Skriften ind i hjertet og på roden og hovedkilden til alle synder, nemlig vantroen i hjertets indre. Ligesom altså troen alene retfærdiggør og bringer os Ånden og lysten til gode ydre gerninger, sådan er det alene vantroen, som synder og opvækker kødet og lysten til onde ydre gerninger. Sådan skete det også for Adam og Eva i Paradiset, I Mos 3.

Derfor kalder Kristus alene vantroen for synd, når han i Joh 16 siger: Ånden skal straffe verden for den synd, at de ikke tror på mig. Inden gode eller onde gerninger viser sig som gode eller onde frugter, må der derfor først i hjertet være tro eller vantro, som er al synds rod, saft og hovedkraft. Vantroen kaldes derfor i Skriften også for slangens hoved og den gamle drages hoved. Den skal kvindens sæd, Kristus, knuse, som det blev lovet Adam, I Mos 3.

NÅDE OG GAVE

Ordene "nåde" og "gave" har forskellig betydning. Helt præcist betegner ordet "nåde" den velvilje eller gunst, som Gud har til os hos sig selv. Ved den bevæges han til at indgyde Kristus og Ånden med sine gaver i os. Det kan man se i kapitel 5, 15, hvor han siger: "Guds nåde og gave er kommet de mange rigeligt til gode ved nåden i det ene menneske, Jesus Kristus."

Gaverne og Ånden vokser dagligt i os, men er endnu ikke eneherkende. Onde lyster og synder bliver tilbage i os og strider mod Ånden, som han siger det i kapitel 7 og i Galaterbrevet 5. Første Mosebog 3 forkynder også, at der skal være strid mellem kvindens sæd og slangens sæd. Imidlertid bevirker nåden så meget, at vi *bliver regnet* helt og fuldt retfærdige for Gud. Hans nåde deles og udstykket nemlig ikke, som gaverne bliver det, men bringer os helt og aldeles

Side 4 af 17

ind under Guds velbehag for Kristi, vores talsmands og forløser, skyld, og fordi gaverne er begyndt i os.

Så forstår du nu kapitel 7, hvor Paulus skildrer sig selv som stadig synder og dog i kapitel 8 siger, at der ingen fordømmelse er for dem, som er i Kristus, for de ufuldkomne gavers og Åndens skyld.

Med hensyn til kødet, som endnu ikke er dødet, er vi endnu syndere. Men fordi vi tror på Kristus, og fordi Ånden har begyndt sin gerning i os, er Gud os så nådig og velvillig, at han hverken vil regne med eller dømme disse syndere. Han vil handle med os efter troen på Kristus, indtil synden bliver dødet.

TRO

Tro er ikke den menneskelige indbildning eller drøm, som nogle anser for at være tro. Når de ser, at den megen snak om troen ikke fører til gode gerninger og et bedre liv, kommer de på det vildspor, at troen ikke er nok. Man må også gøre gerninger, hvis man skal blive from og salig, siger de.

Det skyldes, at når de hører evangeliet, så misforstår de det og frembringer ved egen kraft en tanke i hjertet, der siger: jeg tror. Det anser de så for at være en ret tro. Men det er blot en menneskelig idé og tanke, som ikke berører hjertets indre. Derfor virker den heller intet, og der sker ingen forandring.

Troen er derimod et guddommeligt værk i os, som forvandler og føder os på ny af Gud, Joh 1, 12-13. Den døde den gamle Adam og gør os til helt andre mennesker i hjerte, sind, tanker og alle kræfter. Troen bringer Helligånden med sig. Ja, troen er en levende, skabende, virkende og mægtig ting. Det er umuligt, at den ikke uafbrudt gør godt.

Troen spørger heller ikke, om der er gode gerninger at gøre, men inden man ser sig om, har den allerede gjort dem og er altid virksom. Og den, der ikke gør sådanne gerninger, er et menneske uden tro. Det famler og ser sig om efter troen og de gode gerninger og ved hverken, hvad tro eller gode gerninger er, skønt man kan snakke meget om troen og de gode gerninger.

Tro er en levende, dristig tillid til Guds nåde, så vis, at den kunne dø tusind gange deri. En sådan tillid og erkendelse af Guds nåde gør glad, frimodig og

Side 5 af 17

positiv over for Gud og alle skabninger. Det virker Helligånden ved troen. Ved den bliver mennesket villigt til at gøre godt uden tvang, glad for at tjene enhver, lide alt muligt, elske og prise Gud, som har vist ham en så stor nåde. Det er altså lige så umuligt at skille gerning fra tro, som det er at skille varme og lys fra ilden.

Se dig derfor for, og vogt dig for dine egne falske tanker og de unyttige snakkehoveder, der vil gøre sig kloge på at dømme om troen og gerningerne, skønt de er de største narre. Bed Gud om, at han vil virke troen i dig. Ellers bliver du med garanti evigt uden tro, hvor meget du end udtænker og gør, som du vil og kan.

RETFÆRDIGHED

Retfærdigheden består nu i en sådan tro. Den kaldes Guds retfærdighed eller den retfærdighed, som gælder for Gud, fordi det er Gud, der skænker den og regner den for retfærdighed for Kristi, vores forløser skyld. Troen bevirker, at mennesket giver enhver, hvad han er skyldig. For ved troen bliver mennesket uden synd og får lyst til Guds bud. Derved viser det Gud den ære, det skylder ham. Og sin næste tjener det velvilligt, med hvad det kan, og yder dermed enhver, hvad det skylder.

En sådan retfærdighed kan hverken vores natur, fri vilje eller vores kræfter tilvejebringe. For ligesom ingen kan give sig selv troen, sådan kan heller ingen borttage vantroen selv. Og hvordan vil han da fjerne den mindste lille synd? Alt, hvad der sker uden for troen eller i vantro, er derfor falskhed, hykleri og synd, uanset hvor godt det tager sig ud, Rom 14, 23.

KØD OG ÅND

Kød og Ånd må du her ikke forstå sådan, at kød kun er det, der vedrører de seksuelle synder, og at Ånd kun angår det inderste i hjertet. Kød kalder Paulus, ligesom Jesus i Joh 3, alt, hvad der er født af kød, dvs. hele mennesket med legeme og sjæl, fornuft og alle sanser. Det stræber nemlig alt sammen efter det

Side 6 af 17

kødelige. Man kan altså også kalde den for kødelig, som uden Guds nåde udtænker, lærer og vrøvler meget om dybe, åndelige ting.

Det kan man se i Galaterbrevet 5, hvor Paulus også kalder kætteri og had for kødets gerninger. Og i Romerbrevet 8 siger han, at loven er magtesløs på grund af kødet. Det er ikke kun sagt om seksuelle synder, men om alle synder, især vantroen, som er den allerstørste åndelige synd.

På den anden side kaldes også den åndelig, som beskæftiger sig med de aller mest dagligdags gerninger, som da Kristus f.eks. vaskede disciplenes fødder, og Peter tog ud for at fiske. Altså er det menneske kødelig, der i det indre og i det ydre lever og arbejder for det, der gavner kødet og tjener dette liv. Og det menneske er åndelig, der i det indre og i det ydre lever og arbejder for det, der tjener det kommende liv.

Uden at forstå disse ord rigtigt, vil du aldrig begribe hverken dette brev af Paulus eller noget andet skrift i Bibelen. Vogt dig derfor for alle lærere, der bruger disse ord anderledes, lige meget hvem de er, om det så drejer sig om Hieronymus og Augustin eller nogle, der er endnu mere betydningsfulde.

Lad os nu se på selve brevets indhold.

Brevets indhold

KAPITEL 1

En evangelisk prædikant bør straks fra starten *forkynde loven og synden*, for at fordømme alt det som synd, der ikke sker ved Åndens hjælp og i tro på Kristus. Mennesker må bringes til erkendelse af sig selv og sin elendighed, så de ydmyges og søger hjælp. Derfor begynder Paulus også i første kapitel med at straffe de grove synder og den vantro, der er åbenlys. Det gælder hedningernes synder både før og nu.

Paulus lærer, at evangeliet åbenbarer Guds vrede fra Himmelen over alle mennesker på grund af deres gudløse væsen og uretfærdighed. Selv om de ved og daglig kan se, at der er en Gud til, så er deres natur, som den er i sig selv

Side 7 af 17

uden nåden, dog så ond, at de hverken takker ham eller ærer ham. Tværtimod narrer de sig selv og fordærves mere og mere uden ophør. Det går så vidt, at de foruden afguderer også begår de mest forfærdelige synder og umoralske handlinger uden at skamme sig. Ja, de mener end ikke at det er forkert, at folk lever sådan.

KAPITEL 2

I kapitel 2 udvider han fordømmelsen til også at omfatte dem, der er fromme udadtil, men synder hemmeligt, sådan som jøderne var, og som alle hyklere er. De lever tilsyneladende smukt, men gør det uden lyst og kærlighed. I hjerterne er de fjender af Guds lov, og vil alligevel gerne være dommere over andre. Sådan er alle de skinhellige, at de regner sig selv for rene og dog er fulde af havesyge, had, hovmod og al slags urenhed, Matt 23. Det er netop sådanne, der foragter Guds godhed og ved deres hårdhed nedkalder Guds vrede over sig.

Som en ret forkynder af loven lader Paulus således ingen være uden synd. Han forkynder Guds vrede for alle, som af egen natur eller vilje forsøger at leve et ordentligt liv, og lader dem ikke være bedre end dem, der er åbenlyse syndere. Ja, han kalder dem for forhærdede og ubodfærdige.

KAPITEL 3

I det tredje kapitel samler han dem alle i én bunke og siger, at de alle sammen er syndere for Gud. Den eneste forskel er, at jøderne har haft Guds ord, selv om kun få har troet på det. Det rokker dog ikke ved Guds trofasthed og pålidelighed, som han viser ud fra Salme 51, 6: "Du er retfærdig, når du anklager, og ren, når du dømmes." Derefter beviser han ved hjælp af Skriften, at alle er syndere, og at ingen bliver retfærdige ved lovens gerninger. *Loven er kun givet til erkendelse af synden.*

Dernæst begynder han at lære den rette vej til at blive from og frelst. Han lærer, at vi alle er syndere og ikke har noget at rose sig af over for Gud, men at vi bliver retfærdige ved troen på Kristus uden nogen fortjeneste. Kristus har

Side 8 af 17

nemlig ved sit blod fortjent det til os. Han er blevet os en nådestol fra Gud, hvor alle vores synder bliver tilgivet. Hermed viser han, at Kristi retfærdighed, som skænkes i troen, er vores eneste hjælp. Det er nu blevet åbenbaret ved evangeliet, men er forud bevidnet ved loven og profeterne. Selv om lovens gerninger og al ros dermed afskaffes, så bliver loven altså stadfæstet ved troen

KAPITEL 4

Efter at Paulus nu gennem de tre første kapitler har åbenbaret synden og lært troens vej til retfærdighed, begynder han nu i det fjerde kapitel at imødegå nogle indvendinger og modargumenter. Han starter med den indvending, som alle sædvanligvis kommer med, når de hører, at troen retfærdiggør uden gerninger: Skal man så ingen gode gerninger gøre? Som svar henviser Paulus til Abrahams eksempel. Hvad opnåede Abraham med sine gerninger? Var de alle forgæves? Var hans gerninger til ingen nytte? Og han drager den konklusion, at Abraham blev retfærdig alene ved troen, uden nogen som helst gerninger. Ja, Bibelen proklamerer, at han var retfærdig alene for sin tros skyld endog før han lod sig omskære, I Mos 15, 6. Men når omskærelsen intet har bidraget til hans retfærdighed, så er der sandelig heller ingen andre gode gerninger, der gør det. Omskærelsen var jo befalet ham af Gud og var en god gerning, der skete i lydighed mod Gud.

Ligesom Abrahams omskærelse var et ydre tegn, hvorved hans retfærdighed i troen kom til udtryk, sådan er alle gode gerninger blot ydre tegn, der følger troen. Som gode frugter viser de, at mennesket allerede i sit indre er retfærdigt for Gud.

Sådan beviser Paulus med et tungtvejende eksempel fra Skriften sin lære om troen i det foregående kapitel. Han henviser til endnu et vidne, nemlig David, som ud fra Salme 32 ligeledes lærer, at mennesket bliver retfærdigt uden gerninger. Dog bliver vi ikke ved med at være uden gerninger, når vi først er blevet retfærdige.

Dernæst udvider Paulus eksemplet til også at omfatte alle andre lovgerninger. Han drager den konklusion, at jøderne ikke kan være Abrahams

Side 9 af 17

arvinger alene på grund af afstamning, og langt mindre på grund af lovens gerninger. De må arve Abrahams tro, hvis de vil være rette arvinger. Abraham blev nemlig retfærdig ved troen og blev kaldt far til alle troende, før både Moseloven og budet om omskærelsen kom. Desuden virker loven snarere vrede end nåde, fordi ingen overholder den af lyst og i kærlighed. Lovgerninger skaffer os snarere unåde end nåde. Det er derfor alene troen, der modtager den nåde, som blev lovet Abraham. Disse eksempler er jo skrevet for vores skyld, for at også vi skal tro.

KAPITEL 5

I det femte kapitel kommer Paulus til troens frugter og gerninger, som fred, glæde, kærlighed til Gud og næsten. Hertil kommer vished, tillid, fortrøstning, mod og håb i trængsel og lidelser. For alle disse ting følger, hvor troen er ret. Det skyldes den overstrømmende godhed, Gud har vist os i Kristus, at han lod ham dø for os, før vi kunne bede om det, ja, mens vi endnu var fjender. Altså retfærdiggør troen uden nogen som helst gerninger. Men heraf følger ikke, at man ingen gode gerninger skal gøre. Tværtimod udebliver de rette gerninger ikke. Disse rette gerninger er ukendte for de gerningshellige, og i stedet for opdigter de deres egne gerninger. Men i dem er der hverken fred, glæde, vished, kærlighed, håb, tillid eller noget af det, der hører til de kristne gerninger og troens væsen.

Dernæst bryder Paulus af og foretager en spændende vandring, hvor han viser, hvorfra synd og retfærdighed, død og liv kommer. Meget lærerigt sammenligner han Adam og Kristus. Han viser, at Kristus måtte komme som den anden Adam for at *skænke os sin retfærdighed gennem en ny, åndelig fødsel i troen*, ganske som den første Adam havde givet os sin synd i arv gennem den gamle, kødelige fødsel.

Dermed bliver det klart og står fast, at ingen kan hjælpe sig selv ud af synden til retfærdighed med gerninger, lige så lidt som man kan bestemme sin legemlige fødsel. Det bevises også derved, at den guddommelige lov, som dog rimeligvis skulle være en hjælp, om noget ellers kunne hjælpe til retfærdighed,

Side 10 af 17

ikke alene er kommet uden at være til hjælp, men endog har øget synden. For vores onde natur bliver endnu mere fjendsk, når loven forbyder os noget, og vil hellere følge sin egen lyst. Loven gør altså Kristus endnu mere nødvendig og gør behovet for nåden endnu større, som hjælp for vores natur.

KAPITEL 6

I det sjette kapitel tager han troens særlige gerning for sig. Det er Åndens strid mod kødet, for fuldstændig at døde de tiloversblevne synder og lyster, som er blevet tilbage efter retfærdiggørelsen. Han lærer os, at vi ved troen ikke er blevet så befriede fra synden, at vi kan være uvirksomme, dovne og sikre, som om der ikke mere fandtes nogen synd i os. Synden er der stadig, men den regnes os ikke til fordømmelse på grund af troen, der strider mod den.

Derfor har vi hele livet nok at gøre for vort eget vedkommende med at tæmme vores legeme, døde dets lyster og tvinge dets lemmer, så de er lydige mod Ånden og ikke mod lysterne. Sådan bliver vi ligedannet med Kristi død og opstandelse, og fuldender vores dåb, som netop betegner syndens død og et nyt liv i nåden. Indtil vi helt rene for synd også opstår legemligt med Kristus og lever evigt.

Det kan vi gøre, fordi vi er under nåden og ikke under loven, siger han. Men det at være uden lov vil ikke sige, at man ingen lov har og derfor kan gøre, hvad man lyster, pointerer han. Men at være under loven vil sige, at vi omgås lovens gerninger uden nåden. Da hersker synden virkelig ved loven, fordi ingen af naturen er loven venlig stemt. Og det er en stor synd. Nåden gør derimod loven positiv for os. Så er der da ikke mere nogen synd, og loven er ikke længere imod os, men er blevet ét med os.

Men netop dette er den rette frihed fra synden og loven, som Paulus skriver om i slutningen af dette kapitel. Det er en *frihed til at gøre godt*, fordi man har lyst til det, og at leve ret uden lovens tvang. Derfor er denne frihed en *åndelig frihed*, som ikke ophæver loven, men giver os det, loven kræver af os, nemlig lyst og kærlighed. Med dette tilfredsstilles loven, så den ikke mere kræver og befaler.

Ganske, som hvis du skylder en person penge og ikke kan betale. Denne gæld kan du komme ud af på to måder. Enten ved, at han opgiver sit krav og river regningen itu. Eller ved at et venligt menneske betaler for dig, ved at give dig så mange penge, at du kan betale din regning. Det er på den sidste måde, Kristus har frigjort os fra loven. Derfor er vores frihed ikke en løssluppen, kødelig frihed, som intet skal udrette, men en frihed, der gør mangt og meget, dog fri fra lovens krav og skyld.

KAPITEL 7

I det syvende kapitel bekræfter Paulus dette med et eksempel fra ægteskabet. Når en mand dør, er hustruen fri, og de er således løst fra hinanden. Det er således ikke forbudt for hustruen, at gifte sig med en anden, men hun er ikke tvunget til det. Men først nu er hun fri til at tage en anden. Det kunne hun ikke tidligere, før hun var fri fra sin første mand.

På samme måde er vores samvittighed bundet til loven under det syndige, gamle menneske. Når dette bliver dræbt ved Ånden, er samvittigheden fri og løst fra loven. Dog ikke sådan, at samvittigheden intet skal gøre, men først nu er det hos den anden mand, Kristus, og bærer livsfrugt.

Dernæst forklarer Paulus syndens og lovens væsen nærmere, hvordan synden ved loven for alvor rejser sig og bliver mægtig. Det gamle menneske bliver nemlig blot endnu mere fjendtligt mod loven, fordi det ikke kan yde, hvad loven kræver. Dets natur er at synde, og det kan af sig selv ikke andet. Derfor betyder loven død og alle slags plager for det gamle menneske.

Det skal ikke forstås sådan, at loven skulle være ond, men den onde natur kan ikke lide det gode, fordi det gode derved fordres af den. Det er ligesom når en syg ikke kan tåle, at man kræver løben og springen og andre ting af ham, som et rask menneske kan gøre.

Derfor drager Paulus her den slutning, at hvor loven erkendes ret og forstås på rette måde, gør den ikke andet end at minde os om vores synder. Den dømmes os til døden og gør os skyldige til den evige vrede. Det læres og erfares alt sammen klart i samvittigheden, når den virkelig rammes af loven. Derfor må

man have noget andet og mere end loven for at gøre et menneske fromt og saligt. Men de, der ikke erkender loven ret, er blinde og tror i deres hovmod, at de kan tilfredsstille loven med gerninger. De forstår nemlig ikke, hvor meget loven kræver, nemlig et frit, villigt, glad hjerte. Derfor ser de ikke Moses ret i øjnene, han er tildækket og skjult.

Derefter viser han, hvordan Ånd og kød kæmper mod hinanden i os. Han bruger sig selv som eksempel, så vi lærer ret at erkende den gerning at dræbe synden i os. Han kalder imidlertid både Ånd og kød for en "lov". Ligesom det nemlig er den guddommelige lovs væsen at drive og kræve, sådan driver, kræver og raser også kødet mod Ånden og vil have sin vilje opfyldt. På den anden side driver og kræver også Ånden mod kødet og vil have sin vilje opfyldt. Denne kamp fortsætter i os, så længe vi lever. Hos nogen går det hurtigere, hos andre langsommere, eftersom Ånden eller kødet bliver stærkest. Imidlertid er *hele mennesket både Ånd og kød*, som kæmper med sig selv, indtil det bliver helt åndeligt.

KAPITEL 8

I det ottende kapitel trøster Paulus dem, der kæmper, med at deres kød ikke skal fordømme dem. Endvidere viser han, hvori kødets og Åndens væsen består. Han lærer, at Ånden kommer fra Kristus, der har givet os sin Helligånd, som gør os åndelige og dæmper kødet. Ånden forsikrer os om, at vi, uanset hvor hårdt synden raser i os, dog er Guds børn, *så længe vi følger Ånden og strider imod synden for at døde den*.

Men da intet er så godt til at undertrykke kødet som kors og lidelse, så trøster han os i lidelsen med den hjælp, vi får fra Åndens kærlighed og alle skabninger. Dette sker ved, at både Ånden i os sukker og at skabningen længes sammen med os efter at blive befriet fra kødet og synden.

Så ser vi da, at disse tre kapitler, 6, 7 og 8, handler om den ene troens gerning, som kaldes at døde den gamle Adam og undertvinge kødet.

KAPITEL 9, 10 OG 11

I det niende, tiende og ellefte kapitel lærer Paulus os om Guds evige udvælgelse, hvoraf det følger, hvem der skal komme til tro, og hvem der ikke skal, hvem der kan blive løst fra synden, og hvem der ikke kan. Hermed tages det fuldstændigt ud af vores hænder og lægges alene i Guds hånd, at vi skal blive frelst. Det er også i allerhøjeste grad nødvendigt. Vi er så svage og usikre, at hvis det stod til os, ville intet menneske blive frelst. Djævelen ville ganske sikkert vinde over os alle sammen. Men da Gud er trofast, så hans udvælgelse ikke slår fejl og ingen kan forhindre ham i noget, så har vi endnu håb imod synden.

Men her må de højtflyvende og hovmodige ånder bremses. De blander deres forstand ind i det, som er oventil og forsøger at udforske den guddommelige udvælgelses dybder. De bekymrer sig forgæves med at finde ud af, om de er udvalgte. Derved styrter de sig selv i ulykke, så de enten fortvivler eller bliver ligeglade.

Den rette fremgangsmåde er imidlertid, at du læser dette brev i den rigtige rækkefølge. Koncentrer dig først om Kristus og evangeliet, så du erkender din synd og hans nåde. Kæmp derefter mod synden, som de første 8 kapitler lærer det. Når du så i kapitel 8 kommer under kors og lidelser, vil du rigtig kunne forstå, hvor trøsterig udvælgelsen er i kapitel 9, 10 og 11. For uden lidelse, kors og dødsangst kan man ikke beskæftige sig med udvælgelsen uden skade og hemmelig vrede mod Gud. Derfor må Adam først for alvor være død, inden man tåle disse ting og drikker denne stærke vin. Se derfor til, at du ikke drikker vin, når du endnu er et spædbarn. Enhver lære har sin måde, tid og alder.

KAPITEL 12

I det tolvte kapitel lærer Paulus om den rette gudstjeneste og kalder alle kristne for præster. De skal ikke ofre penge eller kvæg som i loven, men deres egne legemer ved at døde de syndige lyster.

Dernæst beskriver han de kristnes ydre færd i det åndelige regimente, hvordan de skal prædike, styre, tjene, give, lide, elske, leve og handle mod ven,

fjende, ja, hvem som helst. Det er de gerninger, en kristen gør, for troen er som sagt aldrig uvirksom.

KAPITEL 13

I det trettende kapitel lærer han os at ære og være lydige mod det offentlige styre. Skønt dette styre ikke gør mennesker retfærdige over for Gud, så er det dog indsat for at sørge for, at de fromme har ydre fred og beskyttelse, og at de onde ikke uden frygt eller frit i fred og ro kan øve det onde. Derfor skal også de fromme ære de offentlige myndigheder, skønt de egentlig ikke selv trænger til det.

Til sidst sammenfatter han alt i kærligheden og slutter med Kristi eksempel. Ligesom han har gjort mod os, sådan skal vi også gøre og efterfølge ham.

KAPITEL 14

I det fjortende kapitel lærer Paulus, hvordan man forsigtigt skal lede og skåne de skrøbelige samvittigheder i troen. Man skal ikke bruge den kristne frihed til at skade, men til at styrke de svage.

Hvor man ikke gør det, følger splid og foragt for evangeliet, som dog er det ene fornødne. Derfor er det bedre at vige en smule for de svagetroende, til de bliver stærkere, end at evangeliets lære skal gå helt til grunde. Det er en kærlighedsgerning, som ikke mindst er nødvendig nu, hvor man med hensyn til at spise kød og andre friheder frækt, udisciplineret og unødvendigt ryster de svage samvittigheder, inden de har forstået sandheden.

KAPITEL 15

I det femtende kapitel viser Paulus med Kristus som eksempel, at vi også skal bære over med andre svage, der falder i åbenlys synd, eller har upassende vaner. Dem må man ikke forskyde, men bære over med, indtil også de forbedre sig.

Sådan har Kristus også gjort mod os og gør det endnu dagligt. Han bærer over med mange umoralske ting og onde vaner foruden al vores ufuldkommenhed, og han hjælper og støtter os uden ophør.

Som en afslutning beder Paulus for menigheden, roser den og befaler den til Gud. Han viser hen til sit embede og sin forkyndelse og beder forsigtigt menigheden om en gave til de fattige i Jerusalem. Han er fyldt med kærlighed i alt, hvad han siger og gør.

KAPITEL 16

Det sidste kapitel er fyldt med hilsener. Men ind imellem blander Paulus en oprigtig advarsel mod menneskelærdomme, som trænger ind ved siden af den evangeliske lære og vækker anstød. Det er, som om han havde forudset, at det netop var fra Rom og ved romerne, at alle de forførelser og anstødelige kirkelige love og ritualer ville komme. Og hele den sværm og vrimmel af menneskelige love og bud, som nu oversvømmer hele verden. De har opslugt dette brev og hele Den hellige Skrift samt Ånden og troen, så at der ikke er mere tilbage end bugen som afgud, den, hvis tjenere Paulus her skildrer dem som. Gud fri os fra dem. Amen.

AFSLUTNING

Altså finder vi i dette brev i rigeste mål, hvad en kristen skal vide, nemlig hvad lov, evangelium, synd, straf, nåde, tro, retfærdighed, Kristus, Gud, gode gerninger, kærlighed, håb og kors er. Desuden, hvordan vi skal forholde os over for enhver, enten han er from eller en synder, stærk eller svag, ven eller fjende og over for os selv.

Det hele er solidt begrundet i Skriften, bevist med eksempler fra ham selv og fra profeterne, så man ikke kan ønske sig mere. Derfor ser det også ud, som om Paulus i dette brev i korthed har villet fremstille hele den kristne og evangeliske lære og åbne en indgangsdør til hele det Gamle Testamente. For den, der af hjertet har tilegnet sig dette brev, har uden tvivl det Gamle

Testamentes lys og kraft hos sig. Derfor skal enhver kristen gøre sig fortrolig med Romerbrevet og stadig beskæftige sig med det.

Dertil give Gud sin nåde.

Cand.theol. Finn B. Andersen, januar 2004

